

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upraviništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 16. januarja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 7.

IZREDNA GLAVNA SKUPŠČINA ZVEZE INDUSTRIJCEV.

Enodušna obsodba demontažne politike g. Savića. — Protest proti novi predlaginski akciji. — Zagrebški gospodarski krogi v skupni enotni fronti z Slovenijo.

»Trgovski list« je priobčil slovenski prevod cele prve in druge knjige načelnika g. Savića »Naša industrija in obrt«. Napravil je to predvsem, da informira naše gospodarske kroge o tem, kakšne vrste industrije so razvite in zastopane v naši mladi državi, da se na ta način poglubi in izpopolni tudi gospodarska stran našega domovinoznanstva in pravilno usmeri naša gospodarska orientacija; poleg tega pa je hotel prav posebno opozoriti na kritični moment Savićeve knjige, namreč na njegova izvajanja glede nalog in zahtev naše enotne industrijske politike in tajnik g. I. Mohorič je kot prevajalec knjige ob koncu prevoda prvega dela že maja 1923 izrečno podčrtal, da so Savićeve sodbe in nazori za Slovenijo usodepolni in katastrofalni. Že tedaj smo tudi resno opozarjali, da Savićevih nazorov ne smemo omalovaževati, marveč da moramo računati s tem, da se začnejo v praksi uveljavljati in izvajati. Naša opozorila so našla glasen odmev zlasti med obrtništvom. Prav kmalu smo imeli priliko občutiti na lastni koži, da so bile naše slutnje utemeljene. Pritožbe, ki smo jih dobivali z vseh strani, so nam preočito kazale, da se je usodna Savićeva politika začela proti nam faktično izvajati in že predlansko leto smo slišali v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo iz ust g. Ivana Rebeka glasen protest proti demontažni politiki. Protest se je energično ponovil v plenarni seji lanskega leta decembra meseca in v petek smo prisostvovali krasni manifestaciji na inicijativo Zveze industrijev zbranih gospodarskih krogov Slovenije in Hrvatske. Ta protest naj bo najresnejši in zadnji memento vsem onim, ki nosijo odgovornost za uničujočo politiko! Naj se ne presliši enodušnih izjav združenih gospodarskih krogov, da ne dovolimo demontirati naše industrije, da ne dopustimo deportirati našega delavstva!

V petek, dne 15. t. m. se je vršila v prostorih »Kazine« prva izredna glavna skupščina Zveze industrijev na slovenskem ozemlju kr. SHS. Skupščina se je udeležilo poleg članov zveze, tudi številno drugih odličnih zastopnikov vseh najvažnejših gospodarskih korporacij in organizacij Slovenije, da pokažejo svojo solidarnost v vprašanju, ki je bilo na dnevnem redu skupščine in se tiče vitalnih interesov Slovenije in cele države. Tako se je skupščina razvila v najlepšo manifestacijo združenih gospodarskih krogov v Sloveniji. Manifestacija pa je pridobila še dokaj na pomembnosti, ker so se ji pridružili tudi gospodarski krogi Hrvatske in Slavonije, ki so bili zastopani na skupščini po odličnih naših prijateljih gg. gen. rev. Schreinerju in gen. tajniku Bauerju.

Skupščino je otvoril imenom predsedstva Zveze industrijev veleindustrialec g. F. Bonač, ki se je zahvalil za odziv in najprisernejše pozdravil navzoče, med njimi imenoma: zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti načelnika g. dr. R. Marna, zastopnika mariborskega velikega župana sekcijskega svetnika g. dr. Rateja, narodne poslance gg. Sušnika, Serneca in Škulja, podpredsednika Centrale

industrijskih korporacij v Beogradu g. dr. Frana Windischerja, načelnika industrijske sekcije zagrebške zbornice g. gen. ravnatelja Schreinerja in generalnega tajnika Saveza industrialaca g. M. Bauerja, člana glavnega odbora Narodne banke g. dr. Trillerja, predsednika odvetniške zbornice g. dr. Majarona, finančnega nadstvetnika g. Bajiča kot zastopnika finančne delegacije, zastopnika Kmetijske družbe g. ing. Laha, podpredsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivana Ogrina in tajnika Mohoriča ter dr. Ivana Plessa, kakor tudi vse druge navzoče, med katerimi smo videli: Predsednika Zveze trgovskih gremijev g. Ivana Jelačina ml., predsednika Zveze denarnih zavodov generalnega ravnatelja g. Tykača, Zveze jugoslovenskih hranilnic g. dr. Černeta, predsednika Zveze obrtnih zadrug g. E. Franchettija, predsednika Obče slov. obrtnega društva v Celju g. Ivana Rebeka, načelnika gremija Ljubljane g. Stupica, načelnika okoliškega gremija g. Zebala in odlične druge naše gospodarske predstavnike.

Gospod Bonač se nato v toplih besedah spominja umrlih članov gg. Ivana Dernača, lesnega industrialca v Lancovem, Andreja Gassnerja, solastnika tovarne v Tržiču in zaslužnega predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivana Kneza.

Tajnik Zveze industrijev g. ing. Milan Šuklje je podal nato referat

Izprnemu referatu, ki ga prinašamo celotno na drugem mestu, so sledili navzoči z vidnim zanimanjem. Mestoma so izvajanja g. referata pretrgala burna odobravanja. Ob koncu referata je g. ing. Šuklje čital resolucije, ki bi jih naj sprejela skupščina.

Po referatu tajnika g. ing. Šukljeja se je kot prvi oglašil k besedi odvetnik g. dr. K. Triller. Orisal je težkoče, ki jih ima kot član glavnega odbora Narodne banke vedno, ko se poteguje za interese slovenske industrije. Od 17 članov je samo 5 prečanov, od teh samo eden iz Slovenije. »Narodna banka se ne more brigati za našo industrijo, skrbeti mora za izvoz srbske pšenice.« take izjave so se slišale v gl. odboru in od zelo merodajnega faktorja je dobil naš član, kot odgovor na prošnjo za pomoč naši industriji izjavo: »Ako vaša industrija ne može da živi, prodajte jo strancima.« Mesto da bi se krediti pomnožili, so se še restringirali. Narodna banka je v zadnjem času našla pot, da je pomagala državi, dasi ni bilo to popolnoma v skladu s statuti. Zakaj bi ne pokazala isto razpoloženje tudi napram domači industriji?

Nato je v imenu Zveze trgovskih gremijev govoril g. Ivan Jelačin ml., ki je v temperamentnem govoru orisal veliko nevarnost in težke posledice, ki jih ima politika g. Savića za našo industrijo in gospodarstvo sploh. Trgovske organizacije so prav kmalu uvidele, kam vodi politika g. Savića, in napovedale so ji odprt boj. Med slovensko trgovino in slovensko industrijo naravnih nasprotstev sploh ni. Ko je šlo za važne gospodarske interese, je bila slovenska trgovina

vedno solidarna s slovensko industrijo, pri tej solidarnosti mora ostati tudi v bodoče. Iz enotne gospodarske fronte se mora razviti enotna fronta Slovenije. Nočemo milosti, nočemo subvencij, želimo le, da se nas pusti v miru pri svojem delu. Nikoli ne bomo dovolili niti demontaže naše industrije, niti deportacije našega delavstva. Proti temu se bomo vedno borili. Ako nismo omagali v onih časih, ko smo se vozili po cele dneve v Beograd, ko smo morali po cele tedne čakati pred vratimi referentov na milost, da se nas sprejme, ako smo tedaj pokazali dobro voljo, naj se nas sedaj ne sodi krivo. — Demontaža Slovenije ne grozi samo gospodarstvu Slovenije, ampak gospodarstvu cele države.

Ob koncu svojega odlično zasnovanega govora je g. Jelačin ml., ponovno zagotavljal polno solidarnost slovenskega trgovstva z industrijo, predlagal še resolucijo, v kateri protestira proti novi akciji za pobijanje draginje. Resolucijo prinašamo na drugem mestu.

Za g. Ivanom Jelačinom se je oglašil k besedi generalni ravnatelj in načelnik industrijske sekcije zagrebške zbornice g. Schreiner, ki je tolmačil zagotovilo solidarnosti gospodarskih krogov Hrvatske z našo industrijo. Tudi generalni tajnik Saveza industrialaca iz Zagreba g. M. Bauer je zagotovil vsestransko podporo v vseh akcijah, ki se tičejo tako važnih gospodarskih vprašanj.

Podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Ogrin je govoril o akcijah, ki jih je zbornica ponovno podzela proti demontažni politiki Beograda, kjer ne najdejo naše aloge primernega upoštevanja. Zbornica bo v tem svojem delu za obrambo gospodarskih interesov Slovenije nadaljevala. Pridružuje se v polni meri akciji Zveze industrijev in želi vsestranski uspeh.

Narodni poslanec g. Sušnik je nato govoril o slabi carinski, prometni in gospodarski politiki sploh. Zagotovil je, da se bo boril proti vsakemu poizkusu demontiranja slovenske industrije in deportiranja slovenskega delavstva vedno najodločnejše, pa naj pride ta poizkus od katerekoli strani.

V imenu zveze obrtnih zadrug je govoril nje načelnik g. E. Franchetti, ki je v daljšem govoru utemeljeval, da bi bila demontaža slovenske industrije združena z nedoglednimi posledicami tudi za naše obrtništvo. Zlasti omenja, da bi prenos železarn na Jelenicah uničil eksistenco mnogo obrtnikom, zato se v imenu Zveze obrtnih zadrug popolnoma priključuje akciji Zveze industrijev, ki naj bi dosegla zaželjeni cilj.

Gospod inž. Lah je pozdravil zborovanje v imenu Kmetijske družbe.

Živahno odobravanje je žel za svoja izvajanja g. I. Rebek iz Celja, ki je izjavil, da bodo obrtniki včlanjeni v Slovenskem obrtnem društvu v Celju podpirali vsestransko akcijo Zveze industrijev proti demontaži naše industrije. Pismeno izjavo solidarnosti je poslal tudi predsednik gremija trgovcev v Mariboru g. V. Weixl v imenu mariborskega trgovstva.

Nato se je oglašil k besedi podpredsednik Centrale industrijskih korporacij g. dr. Fran Windischer, ki je, živahno pozdravljen, navajal:

Centrala industrijskih korporacij v

Beogradu mi je poverila zastopstvo na današnjem važnem gospodarskem zboru. Odzivam se temu častnemu pozivu ter Vam izjavljam, velečenjeni gospodje, da Centrala industrijskih korporacij z vneto pažnjo od svojega početka zastopa koristi naše celokupne industrije. V trdem vsakdanjem delu brani in ščiti koristi naše industrije v načelnih vprašanjih, zavzema se pa tudi z vso odločnostjo za interese posameznega industrijalca in se trudi zanj pod znanim imenom intervencij dejansko od moža do moža. Centrala industrijskih korporacij s težko skrbjo zasleduje pojave, o katerih danes govorimo. Povodom mojega zadnjega bivanja v Beogradu koncem lanskega leta smo v tajništvu razgovarjali obširno o vprašanju ogroženih industrijskih interesov ter bili mnenja, da mora Centrala prav posebno skrb obračati temu težkemu problemu. Centrala industrijskih korporacij stoji na stališču, da treba predvsem obstoječo industrijo braniti, gojiti in pomagati ji, da se dovršuje in izpopolnjuje. Ne gre samo za industrijo v Sloveniji, gre tudi za industrijo v enakih razmerah v Hrvatski, Vojvodini, Dalmaciji in tudi v Srbiji sami. Važno je naglasiti, da je v naših krajih, kjer je industrija živahnejše napredovala nego drugod, dana najlepša prilika za praktično industrijalno šolanje delavstva. V tem pogledu so pri nas dane bogate resurse ter je v jasnem interesu naše velike domovine, da izšolano delavstvo more po svobodnem prevdanku hoditi tudi v druge manj razvite kraje naše države. Materija je mrtva in duh je tisto, kar vživlja in premika. Potom notranjega eksporta izšolanih delovnih sil morejo gospodarsko razvitejši kraji oplojati trgovino, obrt in industrijo v naših gospodarsko manj razvitih krajih. Ko sem se tako oddolžil prevzetemu mandatu kot podpredsednik Centrale industrijskih korporacij, dovolite, da izpregovorim nekoliko zaključnih besedi kot slovenski gospodar.

Na poziv naše Zveze industrijev, pa njen klic v sili, smo se zbrali iz vseh krajev naše Slovenije. V lepem soglasju so prišli na zbor industrijalci, obrtniki, trgovci in kmetijci, da soglasno in harmonično manifestirajo v prilog očuvanja gospodarskih interesov naše ožje domovine. Pokazalo se je danes v praksi, da smo na signal alarma prišli vsi gospodarski faktorji na skupen zbor in tako pokazali, da je naše gospodarstvo zaokroženo v resnici in da ve čuvati ogrožene interese industrije, ki predstavlja najvišjo stopnjo gospodarskega razvoja. Prav posebno smo veseli, da so nam pokazali svojo odločno solidarnost zastopniki vodilnih hrvatskih organizacij Trgovalke in obrtničke komore v Zagrebu in Saveza industrijalaca v Zagrebu. Prijateljske podpore jim ne pozabimo in jim ohranimo v hvaležnem spominu ta živi dokument gospodarske solidarnosti. — (Veliko odobravanje.) Sklepan, velečenjena gospoda, v imenu današnjega zbora in izrekam našo prisrčno zahvalo naši Zvezi industrijev, ki je sklicala današnje mogočno gospodarsko zborovanje. Mislim, da storimo prav, ako izrečemo svojo veliko zahvalo prezaslužnemu tajništvu Zveze industrijev in osobito njeni glavi, prijatelju Milanu Šukletu, ki je ta važen zbor tako lepo pripravil in nam podal tako dovršeno poročilo. (Živahno odobravanje.)

Nato so se soglasno sprejele nasledne resolucije:

Zveza industrijev v Ljubljani je na svoji izredni glavni skupščini dne 15. januarja 1926 ob soglasnem pritrjevanju predstavnikov najvažnejših gospodarskih organizacij iz Slovenije in Hrvaško-Slavonske sklenila podati napram industrijski politiki, ki se uveljavlja v naši državi, to izjavo:

1. Naša davčna bremena presegajo znosno mero in rušijo temelje našega gospodarstva. Osebito je preobremenitev Slovenije z direktnimi davki notorična. Zakon o taksah je nujno potreben smotrene revizije. Ponavljamo zahteve, ki so jih slovenske gospodarske organizacije priglasile glede davčnih zakonov na skupnem zborovanju dne 23. oktobra 1925 in glede Zakona o taksah na zborovanju dne 20. decembra 1925. Ponavljamo zlasti zahtevo, da se davčni zakoni izenačijo in da se davčna bremena enakomerno porazdelijo na vso državo. Pozivljamo kraljevo vladu in narodno skupščino, da uvažujeta naše upravičene predloge ter jih udeleži.

2. Dočim znači nova železniška tovarna tarifa v splošnem koristen napredek, so nam nove previsoke pristojbine na ležarini in stojnini in zlasti nove pristojbine za industrijske tere po nepotrebnem prizadele občutno škodo. Zahtevamo, da se te pristojbine revidirajo in da se primerno znižajo.

Nemudoma se morajo urediti železniške tarife preko Ljubljane in Zagreba na Sušak, tako da bo ta naša luka v istini služila naravnemu zaledju. To zahtevo stavljamo v našem interesu, pa tudi v življenjskem interesu hrvaškega Primorja, mesta Sušaka in otokov. V istem cilju naj se pospeši zgraditev železniških prog iz Kočevja in Črnomlja na železnico Zagreb—Sušak, da se tako ustvari neposredna zveza Slovenije z morjem.

Za vzdrževanje cest in mostov v Sloveniji niso v državnem proračunu predvidena potrebna sredstva. Mi pozivljamo kraljevo vladu in narodno skupščino, da preprečita propadanje naših cestnih naprav in da v ta namen določita primerne proračunske postavke. Osebito zahtevamo, da se našim okrajem plačajo dolgovane vsote, kakor tudi, da se naše deželne doklade uporabijo v namene, v koje se po zakonu pobirajo.

3. Odločno protestiramo proti temu, da se velike državne dobave oddajajo v inozemstvo navzlic temu, da bi se mogle izvršiti v domačih tvornicah. V interesu tudi našega delavstva, ki mu preti brezposelnost, zahtevamo, da daje državna uprava domačim izdelkom prednost pred tujimi. Pri primerjanju ponudbenih cen naj se uvažujejo vse okoliščine, ki vplivajo na produkcijske in prevozne stroške.

4. Apeliramo na Narodno banko Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da pride z velikopoteznim činom na pomoč industrijski in obrtniški produkciji. V tem cilju naj pripravi znatna sredstva, da more dovoljevati kredite industriji in obrtništvu, ki bodo z jamčila važnim tem panogam eksistenco in napredek. Mi smatramo, da je tako postopanje strogo v okviru vzvišenih nalog Narodne banke in smo uverjeni, da bode ne le koristilo našemu narodnemu gospodarstvu, marveč prispevalo v povzdigo moči in ugleda naše ljubljene Kraljevine.

5. Odločno svarimo pred carinsko politiko, ki meri na demontiranje industrije v Sloveniji. Mi zahtevamo, da se dovoli carine prosti uvoz vseh surovin, polizdelkov in industrijskih ter obrtniških potrebščin, ki se v tuzemstvu ne pridobivajo in izdelujejo. Osebito zahtevamo carine prosti uvoz antracita in koksa ter starega železa. Imenoma slovenske industrije, ki tvori bistveno postavko v našem narodnogospodarskem organizmu, protestiramo najodločneje proti pogrešenim in državnemu ogledu kvarnim tendencam, ki se izražajo v knjigi »Naša industrija i zanat«, izdani po ministrstvu trgovine in industrije in ki propagirajo demontiranje naše stare železne industrije, pa tudi drugih naših tvornic ter njih prenos v notranjost države. Slovenija je v agrarnem pogledu pasivna dežela in ne more živeti brez intenzivne industrijske in obrtne pro-

dukcije. Zato so take tendence naperjene proti življenjskim interesom naroda v Sloveniji. Nikomur ne priznavamo, da more naše razmere bolje poznati nego mi sami, nikomur ne moremo dovoliti, da nam krati pravico do dela in nam jemlje možnost eksistence. V interesu vsega prebivalstva Slovenije, pa tudi v interesu ugleda in moči naše narodne države zahtevamo, da vodi naša država industrijsko politiko, ki je v skladu z načeli zdravega gospodarstva. Zahtevamo za našo deželo enakopravnost z ostalimi deli kraljevine, za nas Slovence enakopravnost s Hrvati in Srbi. Pozivljamo kraljevo vladu in narodno skupščino, da resno uvažujeta te naše zahteve in da obvarujeta našo deželo in vso državo pred nevarnimi eksperimenti.

Nujno pozivljamo in prosimo vse naše gospode narodne poslance, da uvažujejo resnost naših protestov in upravičenost naših zahtev ter da iste odločno zastopajo tako v narodni skupščini, kakor napram kraljevi vladu. Ponovno svarimo pred nedoglednimi posledicami kvarne in opasne industrijske politike, pod katero danes trpimo.

Sprejeta je bila nadalje soglasno tudi resolucija, predlagana od predsednika Zveze gremijev g. Ivana Jelačina ml. proti novi protidraginjski akciji. Resolucijo prinašamo na drugem mestu.

V prisrčnih besedah se je po sprejetju resolucij zahvalil g. Bonač vsem navzočim, ter nato zaključil krasno uspešno zborovanje.

Protest proti novi protidraginjski akciji.

Na izredni glavni skupščini Zveze industrijev je predsednik Zveze trgovskih gremijev g. Ivan Jelačin ml. predlagal naslednjo resolucijo, ki je bila od skupščine soglasno sprejeta:

Odločno protestiramo proti novi protidraginjski akciji, ki jo namerava izvesti ministrstvo za socialno politiko.

V časih, ko preživlja naše gospodarstvo, spričo tesnosti denarnih sredstev, pomanjkanja kreditov in ogromnih davčnih in socialnih davstev težko krizo, v časih, ko se opasno množe konkurzi, vstavljajo plačila v trgovinah in je treba vsej naši industriji in trgovski podjetnosti intenzivnih in napornih sil za vzdrževanje obratov, bi mogla akcija ministrstva za socialno politiko, ki tako globoko posega v razvoj naše produkcije in trgovine, ogroziti ne samo gospodarski obstoj posameznih podjetij, ampak tudi resno škodovati najvažnejšim interesom celokupnega gospodarstva.

Produksijske in kupčijske razmere so se izza vojne, tekoma katere je bilo zbog pomanjkanja živih nadziranj aprovizacije konzumentov z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami s strani vlade mogoče upravičeno, bistveno izpremenile. Danes nahajamo blaga povsod v izobilju na razpolago in na cene more vplivati samo najširše udejstovanje proste konkurence.

Na domačo industrijsko produkcijo pritiska v neprimerno ugodnejšem tehničnem in finančnem položaju se nahajajoča inozemska konkurenca in mnoga domača podjetja so bila že primorana ustaviti obrate, mnoga se bore za obstoj tako, da se čuti brezposelnost z vsemi njenimi gospodarskimi in socialnimi posledicami tudi že v onih industrijskih centrih, kjer se je ni doslej sploh ali pa vsaj ne v toliki meri občutilo. Moreča stagnacija je zajela vse trge in le s trdom najde danes blago kupca. Trгоvec sam je najbolj interesiran, da v veliki konkurenci razpeča blago in je vsled tega primoran znižati cene do skrajnosti. Zlasti povdarjamo, da nudi pri nas dejstvo, da so konzumenti tudi po že manjših industrijskih in konzumnih centrih sploh organizirani v nabavljalnih, aprovizacijskih in konzumnih združenjih, kjer je vsakomur dana prilika, da si nabavi blago brez posredovanja trgovca, zanesljivo in najboljše sredstvo za kontrolo cen in pobijanje draginje. Dosedanja praksa pobijanja

draginje s prisilnimi odredbami je pokazala pri nas in v inozemstvu, da so vse prisilne mere brez vsakega vpliva na ureditev cen, zato moramo tudi proti zamišljenemu zakonskemu načrtu ministrstva za socialno politiko, katerega absurdna določila, ki nasprotujejo trgovskemu duhu in obstoječemu gospodarskemu redu sploh in se bodo uporabljala samo kot sredstvo za preganjanje in šikaniranje naših producentov in legitimnih trgovcev, ne da bi nudila kakakega haska za konzumenta, odločno protestirati in zahtevati, da tak načrt ne postane zakon.

Državna industrijska politika in naša industrija.

(Poročal ing. Milan Šuklje na izredni Glavni skupščini Zveze industrijev dne 15. januarja 1926.)

Svetovna vojna je zadala težke udarce narodnemu gospodarstvu vse Evrope in ni prizanesla niti zmagovitim deželam. Ko nam je zasijalo solnce svobode v ujedinjeni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, smo vendar smeli upati, da bodo naše dežele kmalu prebolele gospodarske žrtve vojnih let. Velik del naše države tvorijo bogate rodovitne pokrajine v nižavah Save in Donave, ki morejo državo zalagati z moko in mesom. Srbija, ki je pripadala zvezi zmagovitih držav, je doprinesla pravico do znatnih reparacijskih davstev, mi v Sloveniji pa smo se ponasali z urejenim železniškim prometom, z lepimi cestami, številnimi šolami in s skromno razvito, pa vendar napredujočo industrijo. Nadejali smo se, da nam bo naša pridnost, naše produktivno delo nudilo trdno podlago za primerno blagostanje, za gospodarski napredek v lastni narodni državi.

Prva leta so bila v istini težavna. Neposredne posledice vojne smo občutili na vseh koncih in krajih. Državni upravni aparat je deloval počasi in nerodno. Železniški promet je zastajal. Državne meje so se zapirale s carlino in z uvoznimi in izvoznimi preovedmi. Manjkalo je stanovanj, hrane, surovin in potrebščin za naše tvornice, manjkalo je soli in vagonov. Vrednost našega denarja je rapidno padala, draginja naraščala, zato pa smo plačevali visoke carine ter davke na vojne dobičke. V pomanjkanju in nesigurnosti smo trpeli vsi, državni uradniki, gospodarski krogi in industrijski delavci. Povrhu smo dobili zakon o pobijanju draginje, ki je na slepo lovil svoje žrtve v naših poslovnih slojih. Vse te težave smo potrpežljivo prenašali in trdni nadi, da po težkem prehodu skoro pridejo boljši časi, da pridemo v red in blagostanje.

Če danes, ko imamo za seboj sedem let po velikem prevratu, pregledamo naše gospodarske razmere, vidimo, da se naše nade žal niso izpolnile. Naša industrija, obrt in trgovina delujejo v težkih prilikah, prišli smo v gospodarsko krizo, ki je postala trajna in ki grozi upropasti premnoga podjetja, ki bi imela vse predpogoje za uspešen razvoj. Izboljšanje tečaja našega denarja nam je zmanjšalo konkurenčno zmoglost napram inozemstvu, ker je ostala splošna draginja življenjskih potrebščin skoraj na isti višini. Te draginje niso krivi naši trgovci, niti naši kmetje. Pač so uplivala povišane cene na svetovnem trgu, v glavnem pa je za draginjo odgovorna naša državna uprava. »Boj proti draginji«, tako je pisal te dni g. Janko Jovan, »se vodi uspešno z izdatnim znižanjem budžetskih izdatkov, z odpravo brezposelnosti in povečanjem kmetijske ter industrijske produkcije. V znamenju teh treh faktorjev se trudijo dobro urejene države urediti svoje in svojih državljanov povojno gospodarstvo«. Nam pa preti v letu 1926 sramota novega Zakona o pobijanju draginje! Ta zakon bo prinesel preganjanje, zapore in denarne globe, ne bo pa prinesel rešitve, kajti, in zopet citiram g. Janko Jovana »novi zakon ne bo vseboval ničesar, s čemer bi se zmanjšala davčna bremena, ne bo podal sredstva za povzdigo produkcije, niti ne bo omejil brezposelnosti.« (Dalje sledi.)

Ing. Anton Siviec:

Gozdarstvo.

(Nadaljevanje.)

Po velikosti posestevnih kompleksov, ki so last posameznika, včasih tudi solastnikov, imamo:

2 gozdni posestvi nad 15.000 ha ali 6.05 %.

2 gozdni posestvi od 5000 do 10.000 ha ali 2.38 %.

3 gozdna posestva od 4000 do 5000 ha ali 2.05 %.

3 gozdna posestva od 3000 do 4000 ha ali 1.55 %.

5 gozdnih posestev od 2000 do 3000 ha ali 1.79 %.

17 gozdnih posestev od 1000 do 2000 ha ali 3.46 %.

7 gozdnih posestev od 800 do 1000 ha ali 0.96 %.

16 gozdnih posestev od 500 do 800 ha ali 1.59 %.

10 gozdnih posestev od 400 do 500 ha ali 0.66 %.

17 gozdnih posestev od 300 do 400 ha ali 0.85 %.

60 gozdnih posestev od 200 do 300 ha ali 2.26 %.

143 gozdnih posestev od 100 do 200 ha ali 3.08 %.

297 gozdnih posestev od 50 do 100 ha ali 3.15 %.

1580 gozdnih posestev od 25 do 50 ha ali 7.21 %.

22.590 gozdnih posestev od 5 do 25 ha ali 27.94 %.

133.800 gozdnih posestev pod 5 ha ali 35.02 %.

Letni donos lesa na hektar se računa povprečno po najmanj 2.8 polnih kubičnih metrov, pri listavcih manj, pri iglavcih več. Pri tem so upoštevane povprečne konkretne razmere, različna starost posameznih sestojev, mlade kulture in sečine, rodovitne in malorodne lege itd.

Po izvršenih podrobnih poizvedbah se ceni, da se je leta 1924 posekalo v ljubljanski oblasti 905.000 polnih kubičnih metrov lesa za tehnično rabo, vrednih 151.200.000 Din (od tega 21.300 m³ v državnih in 106.500 m³ v gozdih Kranjskega verskega zaklada); dalje 583.000 m³ lesa za kurjavo, vrednih 15.480.000 Din (od tega 3090 m³ v državnih in 23.970 m³ v verskozakladnih gozdih). Na temelju poizvedb se domneva, da se je od izkazane množine lesa porabilo za domačije, 83.000 m³ lesa za tehnično rabo in 251.560 m³ lesa za kurjavo, dočim se je preostalo, namreč 821.738 m³ lesa za tehnično rabo in 331.376 m³ lesa za kurjavo prodalo v tuzemstvu ali pa izvozilo v inozemstvo.

V mariborski oblasti je bilo, kakor se po približnih podatkih more sklepati, posekanih leta 1924 291.400 polnih kubičnih metrov lesa za tehnično rabo, vrednih 43.252.500 Din in za kurjavo 341.600 polnih kubičnih metrov, vrednih 21.157.000 Din. Od tega se je porabilo za domače potrebe 90.800 m³ tehnično porabnega lesa in 151.000 m³ drv, drugo se je prodalo.

Kljub temu, da so oni posestniki, kojih gozdi niso predaleč od komunikacij in lokalnih tržišč, imeli povprečno lepe dohodke od lesa, jih je nebroj takih, ki so vsled raznovrstnih bremen, gospodarskih nesreč in izdatkov, potrebnih investicij, neugodnih kalkulacij, davkov in davstev itd. zabredli v težkoče. Zato se je opazalo posebno po malokmetijskih posestvih, pri katerih je gozd bistveni sestojni del kmetije in pravega hranilnika kmeta, da se je leta 1925 ponovno veliko izsekalo. Marsikomu je bilo tudi založiti primanjkljaj pri poljedelstvu, ker so bile cene poljedelskih pridelkov in živine v primeri s produkcijskimi stroški razmeroma nizke. Kdor je imel in mogel, se je bolj kakor sicer zatekel v gozd, da se reši dolga.

Sečne prostore morajo posestniki, v kolikor se isti naravnim putem ne obrastejo, umetno s prikladnimi sadikami pogozditi. Pri gozdnih oblastvih (sreznih poglavarstvih) se vodijo pogozdovanja v evidenci in so mnoga izmed teh bila oblastveno zaukazana ter se leto za letom pregledujejo.

Potrebne sadike dobijo gozdni po-

sestniki iz gozdnih drevesnic. Za manjše gozdne posestnike vzdržujejo upravna oblastva v Sloveniji po raznih krajih 10 drevesnic, ki merijo skupno 7.15 ha, dalje 4 okrajne drevesnice na ploskvi skupaj 0.77 ha. Iz teh 14 drevesnic se je oddalo l. 1924 1.659.500 gozdnih sadik po primernih cenah; siromašni maloposestniki so jih v oziravrednih slučajih dobili po nižji ceni ali pa brezplačno.

Večji gozdni posestniki vzdržujejo za režijsko porabo lastne gozdne drevesnice, tako ima n. pr. uprava državnih in verskozakladnih gozdov 12 malih drevesnic, ki merijo skupaj 0.63 ha, drugi veleposestniki pa 83 malih drevesnic, ki merijo skupaj 10.56 ha. Iz teh drevesnic se je dvignilo in posadilo v gozd zadnja leta preko poldrugi milijon sadik na leto. Ker vzgajanje sadik zahteva veliko paznje, razumevanja in denarnih žrtv, skušajo tudi večji posestniki dobiti sadike iz drevesnic, ki jih oskrbuje osebje javnoadministrativne uprave.

(Konec prihodnj.)

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

Trgovina.

Trgovske zveze med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Praška »Tribuna« je objavila te dni članek dr. K. Uhliga o razvoju trgovskih odnosov med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pisec ugotavlja, da so se v letu 1925 trgovske zveze znatno zmanjšale na korist Jugoslavije. Aktivni češkoslovaški saldo se je zmanjšal tekom prvih deset mesecev od 400 milijonov Kč na 300 milijonov Kč. Tekstilni izvoz (bombaž, volna in bombažasto blago) v Jugoslavijo je sicer zadovoljiv, ali zato pada občutno izvoz železa, strojev in konfekcije. Zaščitna carina je imela za posledico znatno manjšanje v poedinah izvoznih panogah. Uvoz iz Jugoslavije je znašal za prvih deset mesecev leta 1925 391 milijonov Kč napram 294 milijonov Kč iz leta 1924. Polovica izvoza je obstojala v prošlem letu iz turšice. Uvoz pšenične moke v Češkoslovaško se je sedaj podvojil. Iz teh podatkov je razvidno, da skupna slika medsebojnih trgovskih odnosov za Češkoslovaško ni posebno ugodna. Zato pa je za Jugoslavijo položaj povoljen. Uvoz iz Češkoslovaške v Jugoslavijo se je zmanjšal, uvoz v Češkoslovaško pa porastel, pasivnost Jugoslavije je torej znatno upadla.

II. vinski sejem v Središču. Do nedelje dne 10. t. m. je prijavilo 72 vinogradnikov nad 2000 hl mešanih in sortiranih vrst za vinski sejem, ki se vrši v torek dne 19. t. m. Med temi vini je okrog 400 hl starega iz leta 1920, 1921, 1923 in 1924. Natančnejše podatke glede letnikov, vrst in cen starih in novih vin objavimo prihodnje dni, ker se zadnji oglasi za sejmni imenik sprejemajo še do četrta 15. t. m. Ta vinski sejem bo vsekakor zanimiv in živahen, ker je kupcem znano, da so vinogradi ljutomersko-ormoškega okoliša ostali od toče in raznih boleznih nepoškodovani, in da so vinogradniki počakali, da se konca meseca oktobra.

Statistika trgovskih tvrdk na Dunaju. Kriza, ki je tlatila avstrijsko gospodarstvo aktivnost skozi celo preteklo leto, je močno zmanjšala število tvrdk, ki je nazadovalo za celih 10 odstotkov. Ustanovljenih je bilo tekom leta 790 novih tvrdk, medtem ko jih je likvidiralo 2380. Dne 1. decembra je bilo vpisanih v Zvezi trgovcev 5674 tvrdk napram 6497 v januarju 1925. Najbolj kritična meseca sta bila september in avgust. V teh mesecih je bilo 345 ozir. 264 likvidacij, a na novo ustanovljenih tvrdk je bilo 167 ozir. 54.

Rusko trgovsko zastopništvo, ki je imelo do sedaj svoj sedež v palači dunajskega ruskega poslanstva, je kupilo pred nekaj leti zgrajeno palačo bančne komanditne družbe Franz Pollak.

Industrija.

Udruženje tovarnarjev kisa opozarja v beograjskih časopisih svoje odjemalce, da so poročila v nekaterih beograjskih in zagrebških listih o ukinjenju prepovedi za prodajo kisove esence preuranjena, ker to vprašanje še ni definitivno rešeno.

Centralna organizacija za prodajo avstrijskih kovinastih izdelkov. Dne 1. januarja t. l. se je s sedežem na Dunaju ustanovila centralna organizacija za prodajo avstrijskih kovinarskih izdelkov. Organizacija se bo v prvem začetku omejevala na prodajo kovin v notranjosti države. Organizacija bo svojim članom nabavljala tudi potrebne surovine.

Angleška zaščiti svojo železno industrijo. — Dnevno časopisje poroča, da je večina podjetij železne in jeklarske industrije prosilo za carinsko zaščito. V svojih na parlament naslovljenih prošnjah poudarjajo, da jim je konkurenca z inozemstvom, ki dela z manjšimi mezdami, nižjimi prevoznimi tarifi, devalvirano valuto itd., nemogoča, dokler se ne izenačijo produkcijske prilike. Za katere vrste izdelkov gre pri tej akciji, še ni ugotovljeno, vendar pa se da iz tega, da razpolagajo podjetja, katera so zaprosila za carinsko zaščito, s 135 milij. funti delniške glavnice, sklepati, da je akcija jako obsežna.

Denarstvo.

Naš državni proračun za l. 1926/27. V finančnem odboru Narodne skupščine, ki razpravlja o državnem proračunu za l. 1926/27, je podal namestnik ministra financ g. Uzunović ekspeze, v katerem je predvsem poudarjal, da je proračun sestavljen v znamenju štednje. Prvotni proračun je izkazoval 17 milijard Din izdatkov, a vlada je črtala razne postavke in ga tako znižala na 12.900 milijonov. Prava številka proračuna znaša dejansko 8.5 milijarde, ostali znesek pa odpada na državna pridobitna podjetja, ki bodo z dohodki kompenzirala predvidene izdatke. Največ izdatkov povzročajo prometno in vojno ministrstvo. Kar se tiče vojnih potrebščin, izjavlja minister, da jih povzročajo splošne prilike in nezadostno oboroženje naše vojske. — V imenu opozicije je posl. dr. Sečurov ostro kritikoval proračun in ugotovil, da dohodki za 1925/26 niso dosegli državnih izdatkov. Deficit znaša baje 500 milijonov Din. Zaradi tega vlada ne objavlja o novem proračunu podrobnosti, ker se boji javnosti. Dr. Sečurov zahteva strogo kontrolo nad državnimi izdatki. Po njegovem mnenju ni dovolj jasnosti zlasti glede vojnih nabav. V nadaljnjem govoru je dr. Sečurov ugotovil, da se v prometnem ministrstvu izdajajo vsi dohodki za prometne potrebe, grajal visoke poštno in brzojavne tarife in zahteval, da poda vlada jasno sliko položaja naših financ, ker le na ta način pridemo do ozdravljenja naših finančnih nepravil.

Izterjavanje kazni za prestopke pravilnika o prometu z devizami in valutami. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je naslovila na podrejene davčne urade sledeči razpis: »Ker opažam, da davčni uradi pogosto poročajo, da kaznovani izvozniki nimajo niti premičnega hiti nepremičnega premoženja, jih opozarjam, da spadajo med premično premoženje tudi trgovske in druge terjatve. Neverjetno je, da bi mogli ljudje, ki kupujejo in izvažajo vagonke pošiljke, ne imeli absolutno nobenega premoženja, odnosno da bi vsled izvoza ne imeli res nikakih terjatev, na katere bi se mogla voditi eksekucija. Ako bi pa bilo to vendar res, je jasno, da je tak človek samo nameščenec nekoga, ki ima kapital in kojega bi bilo trebalo kaznovati. Opominjam davčne urade, da pri poslovanju pazijo v tej smeri in da se ne bodo odredbe pravilnika rij in da se ne bodo odvedbe pravilnika izigravale.« Generalni inspektorat je na podlagi tega razpisa naročil podrejenim organom tudi v drugih delih naše države, da postopajo v tem smislu.

RAZNO.

Iz Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Po smrti predsednika zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivana Kneza je prevzel vodstvo predsedniških poslov zbornice podpredsednik Ivan Ogrin.

† Fran Hribar. V petek je preminul v pokojeni metteur »Slovenskega Naroda« gosp. Fran Hribar. Vzornemu delavcu hranimo časten spomin.

Novi ameriški poslanik v Beogradu. Dosedanji ameriški poslanik na jugoslovanskem dvoru Lodge je premeščen. Na njegovo mesto ima priti g. Price, dosedaj poslanik v Kodanju.

Načrti za umetne-obrtno predmete za razstavo v Filadelfiji. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prejela od ministrstva trgovine in industrije naslednji poziv: Ministrstvo trgovine in industrije pozivlja oblikujoče umetnike, da do 26. januarja 1926 izdelajo: 1. načrte, izvršene v barvah za čilime po narodnih motivih v velikosti 1 : 10; 2. načrte v naravni velikosti za čaše, steklenice, servise in druge predmete iz stekla; 3. načrte v naravni velikosti za servise za čaj, jedila, črno kavo, eventualno v barvah; 4. načrte za moderne vezenine v prirodni velikosti eventualno z ornamentom v barvah; 4. načrte za nakite iz srebra in zlata z uporabljanjem narodnih motivov; 6. načrte za vezavo knjig v usnju in druge predmete iz usnja. — Najboljše načrte bo odkupilo ministrstvo in po načrtih bodo delavnice umetnostnih obrtov izdelale gotovo število predmetov za razstavo v Filadelfiji. Ministrstvo trgovine in industrije bo pozvalo udruženje oblikujočih umetnikov v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, da določi po enega svojega zastopnika, ki bo v sestavi žirija za oceno predloženih načrtov.

Za društva in ustanove. Veliki župan ljubljanske oblasti razglaš: Ministrstvo financ, generalna direkcija neposrednih davkov, je odredilo, da morajo vsa društva in ustanove, ki so po točki 5. čl. 5. zakona o takšan oporecena plačila taksn, nabaviti štampiljko z besedilom: Oproščene samo od placila takse iz tar. post. 1 z odlokom gospoda ministra financ z dne, stev., in da morajo na vsako vlogo pritisniti to štampiljko in jo dopolniti z datumom in številko oprostilnega odloka. Vloge kakršnekoli vrste, ki ne bodo po predpisih taksirane ali opremljene z navedeno izpolnjeno štampiljko, se ne bodo upoštevale. Vse druge takse, za katere ne velja oprostitve, je treba seveda plačati.

Udruženje izvoznicarjev proti udeležbi na mednarodnih razstavah. Dne 4. t. m. se je vršila širša seja glavne uprave udruženja izvoznicarjev, ki je nastopila proti udeležbi na mednarodnih razstavah. Naši izvoznicarji, ki so posejili že več mednarodnih razstav, med njimi tudi zadnjo pariško, so dobili vtis, da je udeležba naše države na takih razstavah brez pomena. Naši izdelki ne morejo priti do veljave, ker razstavljajo kulturnejše države, ki nas v vsakem pogledu daleč nadkriljujejo. Udeleževati se takih razstav, pomeni metati proč denar, ki bi ga lahko porabili za ureditev sejmišč, terena in paviljonov v Beogradu. (Stališče, ki ga zavzemajo izvoznicarji Beograda napram razstavi, ki bo izredne propagandne važnosti, pač ne dela čast udruženju! Op. uredn.)

I. zletni velesejem v Pragi. Kakor je že znano, se bo v dne 27. junija do 7. julija ob priliki VIII. vsesokolskega zleta vršil v Pragi I. zletni velesejem, ki ima gospodarsko dopolniti velik kulturni pomen praških vsesokolskih zletov. V to svrhu je bil ustanovljen poseben odbor, ki je izdelal cel program razstave približno takole: Razstava je razdeljena v 8 oddelkov, od katerih 1. telovadba vsebuje vse telovadno orodje, opravo garderob, pisarn in potrebščine za jezdne odseke. 2. Sport: vse športne potrebščine, letna telovadišča in otroška igrišča. 3. Postavljanje počitniških naselbin (stanki, poljske kuhinje, potrebščine za kampiranje in končno stvari, ki spadajo v turistik in popotovanje, obleke, obutve itd.). 4. Umetnost in dekoracije: kipi, plakete, zletni znaki, zunanje in notranje dekoracije telovadnic, diplome, plakati, standarde in umetniške cene borcem). 5. Prosveta (knjižnice (stalne in potovalne), gledališča in

njih razsvetljava, marijonetna gledališča, bioskopični stroji, biografi in radio). 6. Godba (vse potrebščine, instrumenti in notni material za sokolske godbene odseke). 7. Higijena in zdravstvo (resp. prva pomoč z ozirom na potrebščine telovadnic in sokolskih podjetij). 8. Stavbeni oddelek (stavbe telovadnic in njih notranja oprema). — Tvrde se sedaj lahko zaprosijo za pošiljatev prijavnice, kajti bilo bi dobro zagotoviti si že prej mesto, kajti sodeč po velikem interesu za zletni velesejem, bodo vsa mesta kmalu oddana. — Vse informacije in prijave s točnim seznamom predmetov, katere se lahko razstavi, pošlje na zahtevo Odbor zletnega velesejma, Praha I., Staroměstská radnice (P. V. V.). — Interesentom iz vrst trgovcev te stroke bo nudil I. zletni velesejem izborno priliko za nabavo vseh potrebščin, prihajajočih v poštev za telovadna društva, kajti na tem velesejmu bo zastopana gotovo vsa češkoslovaška industrija te vrste, ki je, kakor znano, zelo razvita.

Gospodarstvo Amerike. V Nižjeavstrijskem obrtnem društvu je govoril češki senator Medinger o svojem potovanju po Ameriki. Pripovedoval je, da Amerikane ne mara socializma, ki mu je isto kot anarhizem in boljševizem. Amerikanci pravijo, da se da socialno vprašanje najlepše rešiti z dosego splošnega blagostanja. Delavec se čuti v bistvu kapitalistu enakega, samo v stopnji drugačnega. Velik del delavcev ima lastne hiše in avtomobile, v mnogih podjetjih so delavci z odstotki soudeleženi. Plače so povprečno petkrat tako visoke kakor na Nemškem, pač pa ima dolar samo tri petine one kupne moči, ki jo ima na Nemškem marka. Stanovanja so zelo draga; stavbenost je velika, ker si vsled visoke najemnine vsakdo obeta dobro obrestovanje. Kartelstvo in trustovstvo je v Ameriki ogromno; okoli 60% mesarskih podjetij je v trustih, na polju poljedelske industrije vidimo samo dve veliki tvrdki. Velika konkurenčna zmožnost ameriške industrije sloni kljub visokim plačam med drugim na veliko boljši organizaciji dela, na skoraj splošno izpeljanem tipiziranju in pa na upravnih brzežih metodah dela. Delavci in invalidi so le v par državah zavarovani, podpora za brezposelne Ameriki ne pozna; saj brezposelnosti skoraj ni. Delovni čas ni enakomeren, trgovine se ne zapirajo enotno, odpovedni roki Amerikancem niso znani. V nasprotju z Evropo se v Ameriki veliko več varčuje. Javnih uradnikov je v Ameriki dosti manj kot v Evropi, seveda so pa naloge države omejene na veliko manjše število javnih panog; telefon in brzojav na primer sta v zasebnih rokah. O blagostanju nam govori dejstvo, da ima že vsak šesti Amerikanec svoj avto. Ker se gradi zelo veliko cest, se dvigajo cene zemljišč in je zemljiščna spekulacija prav močna. Neke narodni gospodar je preračunal, da je skupni ameriški konsum višji kakor ves eksport vseh držav sveta. Proti vsemu temu ni za Evropo nobene druge pomoči kakor združitev v Zedinjene države Evrope, v Panevropo. — K temu poročilu omenimo še poročila o posameznih industrijskih in trgovskih panogah za leto 1925. Vsa ta poročila so zelo ugodna. Še ugodnejše so pa izjave o gospodarskem letu 1926. V jekleni industriji je kupčija prav ugodna, kar smo omenili tudi že na drugem mestu, in je bila produkcija jekla v lanskem letu še za več stotisoč ton večja kakor pa v rekordnem letu 1917. Naročil ima železna in jeklena industrija prav veliko več kakor v istem času lanskega leta. Avtomobilov so glede na vrednost izdelali že v prvih desetih mesecih 1925 več kakor pa v vsem letu 1924. V vsem letu 1925 so napravili 4.325.000 avtomobilov, v dosedanjem rekordnem letu 1923 4.086.000, lani pa 3.504.862. Tudi produkcija tekstilne industrije se je pomnožila; bombaževa poraba tkalnic je znašala od avgusta do oktobra 1925 poldrugi milijon bal, lani v istem času pa 1.3 milijona. Električna industrija ima veliko naročil, bodočnost ocenjujejo kot zelo ugodno. Zaposlenost strojne in orodne industrije je boljše kakor v vseh zadnjih petih letih. Edina senčna stran severoameriškega gospodarstva je večni štrajk antrasitnih premogarjev. Zadnja pogajanja med lastniki premogovnikov in med rudarji so se končala spet brez uspeha in se pojavlja v industriji že pomanjkanje premoga. In kar je najbolj značilno, takoj se je pojavil evropski pre-

mog in so ameriški trgi preplavljeni s tozadevnimi ponudbami iz Evrope. — O Ameriki bomo priobčili še en članek, ki nam bo pokazal, s kakšnimi visokimi odstotki so udeležene Zedinjene države Severne Amerike na svetovnem gospodarstvu in kakšne so tam davčne in druge gospodarske razmere.

Širom sveta. Prvi obrok nemškega kalijevega posojila bo izplačan koncem tekočega meseca in ga bodo uporabili izključno le za velike dolgove kalijevega sindikata doma in v inozemstvu. O financiranju nemške kalijeve prodaje zaenkrat ni govora. — V kanadskem okraju Toronto so odkrili v zapuščenih plinovitih in petrolejskih virih nov velik vir helija. Helij je oni znani negorljiv plin, o katerem smo v »Trgovskem listu« priobčili že poseben članek. Angleški list »Manchester Guardian« piše, da je to najbogatejša množina helija in da bo lahko tekmovala tudi s Teksasom, kjer je bilo doslej največ helija. — Z vojnim aeroplanom se je dvignil pri Cambridgeu na Angleškem letavski poročnik Woollet 10.000 m visoko in je ostal v tej višini pol ure. — Pisali smo že, da bodo ustanovili Nemci posebno avtomobilno banko. Polovico akcijskega kapitala v znesku 10 milijonov mark bodo prevzele banke, drugo polovico industrija in pomožne panoge avtomobilne industrije. — Ameriški trgovski minister Hoover je izjavil pred kongresno komisijo, da razne vlade kontrolirajo, trg različnih surovin, zlasti egiptskega bombaža, kave, joda, kalija, živega srebra, gumija itd., vsled česar bi morale Zedinjene države v tekočem letu plačati 1200 milijonov dolarjev. Praktično obstojita monopola za svilo in

kinin. Ameriška vlada je apelirala z uspehom na bančne sindikate, naj takih podjetij ne podpirajo. — Ameriški strok list »Iron Age« (železna doba) pravi, da je znašala ameriška produkcija surovega železa v decembru 104.850 ton na dan, v lanskem decembru pa 100.500 ton. Decembarska produkcija je prišla na 3.025 milijonov ton, lani pa na 3.002 milijona. Jekleni trust dela z 87% kapacitete. Pravi, da bo sedanja produkcija lahko vsem naročilom zadostila. — Na Kubi dela po zadnjih poročilih 139 sladkornih central, to je dve tretjini vseh v poštevi prihajajočih tovarn. Produkcija bo šla še naprej in bo dosegla višek v februarju in marcu. Kampanja 1925/26 na Javi je končana in bo znašala okoli 2.275.000 ton. — **Brezposelnost** na Dunaju je strašna; v drugi polovici decembra se je zvišala za 8100 oseb in je znašala na koncu decembra 92.700 oseb, to je 5 odstotkov vsega dunajskega prebivalstva. V vsej Avstriji je bilo število brezposelnih na koncu leta 240.000!

Ljubljanska borza.

Dne 15. januarja 1926.

Blago. Les: Trami, monte, od 3/3-6/8, ogledani, feo nakl. post., 2 vag., den. 235, bl. 235, zaklj. 235; hmelovke, smrekove, od 7 m dolž. napr., brez nadaljnje rasti, feo nakl. post., den. 5.15; remeljni 70/70, 80/80 do 35/70, feo meja, den. 533; hrastovi hlodi, I. II., od 30 cm napr., od 3 m napr., feo nakl. post., den. 450; bukovi hlodi I., od 30 cm napr., od 3 m napr., feo nakl. post., bl. 230. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, feo nakl. post., bl. 305; koroza, um. suš., feo vag. bos. post., bl. 150; koroza, um. suš., feo vag. slav. post., bl. 160; koroza nova, času prim. suha, feo vag. sremska post., bl. 123; koroza nova, času prim. suha, feo vag.

Postojna tranz. za II., III., den. 158; koroza nova, času prim. suha, kv. gar., feo Post. tranz., 3 vag., den. 160, bl. 160, zaklj. 160; koroza činkvanti, času prim. suha, par. Lj., bl. 236; oves bački reš., feo vag. nakl. post., 2 vag., den. 190, bl. 190, zaklj. 190; jecmen 66/67, par. Ljubljana, bl. 235; jecmen 62 kg, malo zaduhel, feo vag. bačka post., bl. 220; ajda dom., feo vag. slov. post., bl. 260; ajda poljska, jugoocarinjena, feo vag. jugomeja, bl. 262.50; proso dom., rmeno, feo vag. slov. post., bl. 215; proso rmeno, po vzoreu, par. Ljublj., den. 200, bl. 225; rž, 73 kg, gl. vzorca, feo vag. bačka post., bl. 212; rž merkantilna, feo vag. medij. post., bl. 200; otrobi drobní, feo vag. Ljublj., bl. 145.

Vrednote. Invest. pos. 1921 den. 77, bl. 79.50; tobačne srečke den. 329, bl. 329, zaklj. 329; zasto. listi Kr. dež. banke den. 20, bl. 22; kom. zad. Kr. dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska pos. den. 200, bl. 204; Ljublj. kred. banka den. 210; Merk. banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Prva hrv. šted., Zagreb, den. 960; Slav. banka, Zagreb, den. 50; Kred. zavod, Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tov. in liv., den. 125; Združ. pap. Vevče, Ljubljana, den. 110; Stavbna družba den. 100, bl. 110; Šešir den. 115.

TRŽNA POROČILA.

Dunajska borza za kmetijske produkte (13. januarja). Valovanje v ameriškem žitnem prometu ustvarja nesigurnost na kontinentalnih borzah, iz česar izvira zmanjšanje prometa. To velja tudi za dunajski trg, kjer je sicer za pšenico tendenca čvrsta. Notirajo za 100 kg v šilinh vključno blagovno-prometni davek brez carine: pšenica: domača 40.50 do 41, madžarska petiska 46-48; ječmen: domači 35-41, slovenski (?) 40 do 42; turščica: 21.75-22.75, sušena 25-26; oves: domači 27.50-29; moka 00: domača 77-80, madžarska zacarinjena 75-79.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe za dobavo 51 komadov stoječih obešalnikov; do 26. januarja t. l. za dobavo mehkega lesa; do 3. februarja t. l. za dobavo sanitetnega materiala in inventarja. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 8. februarja t. l. ponudbe za dobavo stekla in 2 diamantov za rezanje istega. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. februarja t. l. ponudbe za dobavo 1 ure. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. februarja t. l. pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave 280 plavil in 230 belih platenih čepic. — Dne 11. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave smrekovih desk in gred, glede dobave borovih desk; dne 13. februarja t. l. pa glede dobave železnega in rdečega pliša. — Dne 15. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (drenovi držaji, sirkove in brezove metle, morska trava, kit, ščetke in krtače itd.) Dne 16. februarja t. l. pa glede dobave raznih kemikalij (mavec, grafit, katran, šelak, boraks, denaturiran špirit, žveplena in solna kislina, soda, galea itd.). Dne 16. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 500 komadov spiralnih vzmeti.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Nastav. brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

št. 454

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu rašernovega spomenika, ob vodi
doblje vse potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Veletrgovina

kolonijalne in

žepčerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

MOTOCIKLI

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za trgovsko polovanje. Nove znižane cene za 1926

Jugo-Auto Ljubljana

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedi:

Beograd „OCEANIA“

Ravnateljstvo:

Susak

Glavno odpravnništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga

Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„Šibenika“	4.
„Sušaka“	10.
„Trsta“	18.

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih.

Petnajstidnevna trgovska proga za

Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruže za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagac, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravnništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST!«

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Rašernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obirno rabo, svetovno znanih znamk
Grizner - Adler - Phonix.
Isotam posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermere, pnevmatike,
puk o vezanju na stroj breznočeni! —
Večletna garancija! Na vel kol! Na malo!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva
čeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošti, ček, zev. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posetnice
i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigovoznica.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Pravalja.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 19.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458